

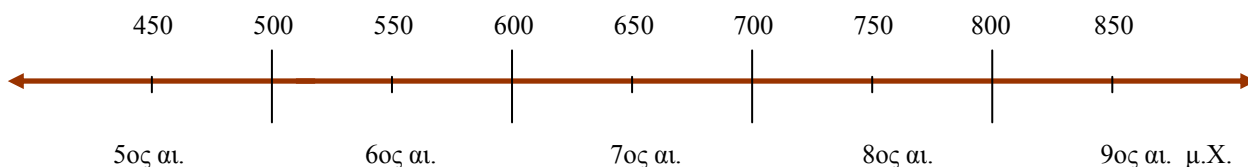
5. Η

μαχία

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Εργασία σε ομάδες

1. Τοποθετείστε στη γραμμή του χρόνου το έτος κατάκτησης μέρους της Ιταλίας από τους Λογγοβάρδους, το έτος υπογραφής ειρήνης μεταξύ Χοσρόη και Μαυρικίου, τη βασιλεία του Ηρακλείου, το έτος εκδίωξης του Μωάμεθ από τη Μέκκα στη Μεδίνα, τα έτη προσπάθειας των Αράβων να καταλάβουν την Κωνσταντινούπολη και το κίνημα της εικονομαχίας:

2. *«Το πρόβλημα της λατρείας των εικόνων δεν ήταν καινούριο. Όπως ξέρουμε, οι πρώτοι χριστιανοί δεν είχαν εικόνες. Όταν αργότερα με την εξάπλωση του χριστιανισμού χρησιμοποιήθηκαν εικόνες και άρχισε η προσκύνησή τους, δημιουργήθηκε μια διαφορά απόψεων πάνω στο θέμα: Είναι σωστό να προσκυνούν οι χριστιανοί εικόνες ή όχι; Στις αρχές του 8ου αιώνα οι «θαυματουργές εικόνες», τα διάφορα κειμήλια της Εκκλησίας και τα λείψανα των αγίων που οι μοναχοί περίφεραν από τόπο σε τόπο λατρεύονταν με τρόπο που δεν είχε καμιά σχέση με το περιεχόμενο και το νόημα της χριστιανικής πίστης. Η υπερβολή αυτή έκανε τους Άραβες να διακηρύχουν, πως οι χριστιανοί είναι ειδωλολάτρες και πολυθεϊστές. Ήταν μια επικίνδυνη για το Βυζάντιο προπαγάνδα.»*

Τσακτσίρα Λ., Ορφανουδάκη Ζ., Θεοχάρη Μ., *Ιστορία Ρωμαϊκή και Βυζαντινή, Β' Γυμνασίου*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 1993 (έκδοση ΙΒ'), σελ. 173.

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και το παράθεμα «Η πολιτική αναγκαιότητα της εικονομαχίας» και αντλώντας πληροφορίες που σας δίνονται στην ιστορική αφήγηση (σελ. 21 του βιβλίου σας) να εξηγήσετε τους λόγους δημιουργίας του εικονομαχικού κινήματος.

(α) _____

_____

_____

_____

(β) _____

_____

_____

_____

3. Αφού μελετήσετε την 2η παράγραφο της σελίδας 21 να εξηγήσετε γιατί εκδηλώθηκε το εικονοκλαστικό κίνημα τη συγκεκριμένη περίοδο; (σελ.21)

---

4. Αφού μελετήσετε την 1η παράγραφο της σελίδας 22 και το παράθεμα «Η έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας και η έναρξη της εικονομαχίας» της σελίδας 21 του βιβλίου σας να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα: (α) Ποια ήταν η αφορμή για την έναρξη της εικονομαχίας; (β) Σήμερα συνδέουμε φυσικές καταστροφές, όπως οι εκρήξεις ηφαιστείων και οι σεισμοί, με τη θεϊκή βούληση; (γ) Τι έχει αλλάξει και ο σύγχρονος άνθρωπος σκέπτεται διαφορετικά από τον άνθρωπο του μεσαίωνα;

---

5. Αφού μελετήσετε τα παραθέματα «Τα επιχειρήματα των εικονοκλαστών» και «Τα επιχειρήματα των εικονολατρών» της σελίδας 22 του βιβλίου σας να επισημάνετε τα κυριότερα επιχειρήματα των εικονοκλαστών και των εικονολατρών και να τα αξιολογήσετε.

---

6. Είστε ο εικονόφιλος μοναχός Νίκων/ η μοναχή Ελπίδα. Ζείτε σε μοναστήρι στην Κωνσταντινούπολη στα χρόνια του κατάρτου εικονομάχου βασιλέα Κωνσταντίνου Ε'. Γράψτε μια επιστολή σε ένα έμπιστό σας πρόσωπο που ζει στην Κύπρο, περιγράφοντάς του το κλίμα στη βασιλεύουσα αναφερόμενος/η και στη Σύνοδο της Ιέρειας (σελ. 22-23). Αρχίστε και τελειώστε κάπως έτσι:
Προς τον εν Χριστώ αδελφώ .....,
Σου γράφω για να σου περιγράψω.....
..... Σε χαιρετώ ο αμαρτωλός δούλος του θεού .....

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

7. Να συμπληρώσετε τα κενά με τους κατάλληλους όρους και χρονολογίες (σελ. 21-22 του βιβλίου σας):

Πρωτεργάτες του κινήματος της Εικονομαχίας ήταν οι αυτοκράτορες _____ και _____. Η εικονομαχία κράτησε, με ενδιάμεσες διακοπές, από το _____ μέχρι το _____. Η εικονομαχία άρχισε με αφορμή ένα καταστροφικό _____ μεταξύ _____ και Θηρασίας στα _____. Το γεγονός αυτό ερμηνεύθηκε ως εκδήλωση _____, γιατί δήθεν, η λατρεία των εικόνων αποτελούσε _____ στο χώρο της Εκκλησίας.

8. Με βάση τις ιστορικές γνώσεις που αποκομίσατε να εξηγήσετε σύντομα τους όρους:

Εικονοκλάστες:

Εικονολάτρες:

9. Να αντιστοιχίσετε. **Προσοχή: Στην πρώτη στήλη περισεύει ένα σημείο.**

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
Α. Λέων Γ'	1. Καταδίκη λατρείας των εικόνων
Β. Σύνοδος της Ιέρειας	2. Αναζωπύρωση εικονομαχίας
Γ. Πάπας	3. Καταδίκη εικονομαχίας
Δ. Ζ' Οικουμενική Σύνοδος	4. Έναρξη εικονομαχίας
Ε. Λέων Ε' και Θεόφιλος	5. Αποκατάσταση των εικόνων
ΣΤ. Θεοφάνης	6. Στροφή προς τους Φράγκους ηγεμόνες
Ζ. Μιχαήλ Γ' και Θεοδώρα	

ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΙΕΣ:

10. Στην πιο κάτω εικόνα παριστάνεται η αποκατάσταση των εικόνων το 843 στην Κωνσταντινούπολη, η οποία έδωσε τέλος στην εικονομαχία.

(α) Να περιγράψετε την εικόνα αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις (Ποια ιστορικά πρόσωπα απεικονίζονται; Ποιες άλλες μορφές απεικονίζονται και γιατί;)

(β) Να διερευνήσετε τα πιο κάτω:

i. Σε τι θα εξυπηρετούσε τον αυτοκράτορα και την Εκκλησία η απεικόνιση του συγκεκριμένου ιστορικού γεγονότος σε μια φορητή εικόνα, όπως η πιο κάτω;

ii. Με ποια μεγάλη εκκλησιαστική γιορτή συνδέεται το γεγονός αυτό; Τι κάνουν οι πιστοί στη συγκεκριμένη γιορτή στην εκκλησία; (Συμβουλευθείτε το θεολόγο του σχολείου σας, τον ιερέα της κοινότητάς σας και τους γονείς σας).

Αναστήλωση των εικόνων, άνω ζώνη φορητής εικόνας, τέλη 14ου αιώνα, Λονδίνο, British Museum

Βοκοτόπουλος Π., *Ελληνική Τέχνη, Βυζαντινές Εικόνες*, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1995, σελ. 160,221.

11. Αφού μελετήσετε τα παραθέματα «Το διάταγμα της εικονομαχικής συνόδου της Ιέρειας (754)» και «Οι αποφάσεις και ο λεγόμενος «όρος» της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου (787)» της σελίδας 94 του βιβλίου σας, να αναφέρετε τις αποφάσεις των δύο συνόδων και να τις σχολιάσετε λαμβάνοντας υπόψη και την ιστορική ρήση «την ιστορία την γράφουν οι νικητές».